

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Landgoed Bonaventura, Kooddieplan 1-3 te Maasdam

gemeente Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland

Uitgevoerd door:

RSK Netherlands
Burgemeester de Zeeuwstraat 2
2985 AB Ridderkerk
e-mail: info@rskgroup.nl

Rapportnummer:

517964.001(00)

Rapportagedatum:

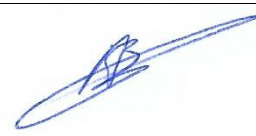
8 september 2021

In opdracht van:

Rho Adviseurs
Weena 505
3012 AL Rotterdam

Status rapport:

Definitief

Rapportstatus			Definitief	
	Naam	Functie	Handtekening	Datum
Opgesteld	Gabrijel Lesnik	Projectleider ecologie		8 september 2021
	Sander Rijfers	Projectleider ecologie		8 september 2021
Gecontroleerd/ vrijgave	Gertjan Loeffen	Senior projectleider		8 september 2021

Dit rapport mag niet worden gebruikt voor contractuele doeleinden of ingenieursdiensten tenzij de bovenstaande tabel juist en volledig is ingevuld en getekend door de projectmanager, technische- en kwaliteitsreviewer(s) en het rapport als DEFINITIEF is aangewezen.

© Dit rapport valt onder het auteursrecht van RSK Netherlands. Elke niet geautoriseerde reproductie of elk gebruik door iemand anders zonder nadrukkelijke toestemming van de opdrachtgever is strikt verboden.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1. Aanleiding en doel.....	4
1.2. Onafhankelijkheid.....	4
2. Wettelijk kader	5
3. Methode.....	6
4. Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden.....	7
4.1. Ligging en huidig gebruik	7
4.2. Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden	9
5. Gebiedsbescherming.....	11
5.1. Natuurnetwerk Nederland	11
5.2. Natura 2000	12
6. Veldbezoek en toetsing Wet natuurbescherming	13
6.1. Flora	13
6.2. Fauna	13
6.2.1. Broedvogels.....	13
6.2.2. Vleermuizen.....	14
6.2.3. Grondgebonden zoogdieren.....	14
6.2.4. Amfibieën.....	15
6.2.5. Reptielen.....	15
6.2.6. Vissen.....	15
6.2.7. Ongewervelde dieren	15
6.3. Houtopstanden.....	15
7. Conclusies	16
8. Aanbevelingen	17
9. Literatuurlijst	18
Bijlagen.....	19
Bijlage 1: lijst beschermde flora- en fauna omgeving plangebied	19
Bijlage 2: vrijgestelde soorten Provincie Zuid-Holland	20
Bijlage 3: jaarrond beschermde vogelnesten.....	21
Bijlage 4: wettelijk kader Wet natuurbescherming	22

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

In opdracht van Rho Adviseurs heeft RSK Netherlands (hierna RSK) een quickscan flora en fauna uitgevoerd op een deel van het Landgoed Bonaventura, Kooddieplan 1-3 te Maasdam, gemeente Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland (Figuur 1).

Aanleiding voor de quickscan is de ontwikkeling van een deels braakliggend terrein dat onderdeel is van Landgoed Bonaventura. Binnen het plangebied is één woning recent gebouwd, twee andere woningen moeten nog worden gerealiseerd binnen het plangebied (bron: opdrachtgever). In 2017 is al een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het gehele landgoed door adviesbureau Eelerwoude (rapport Rho Adviseurs, september 2018, projectnummer 44001146.20180398). Omdat de onderzoeksgegevens uit de uitgevoerde quickscan maar een beperkte tijd geldig zijn, is een actualisatie van de quickscan uitgevoerd.

Een quickscan is een toets die beoordeelt of er beschermde flora en fauna in het plangebied kunnen voorkomen en/of beschermde natuurgebieden worden beïnvloed. Ook wordt er een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden op de mogelijke aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied. Hierbij is informatie verzameld over de kenmerken van de lokale ecologie en de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna binnen het plangebied.

Figuur 1 De ligging van het plangebied (rood omlijnd) en Landgoed Bonaventura (blauw omlijnd) (Google Maps, 2021).

1.2. Onafhankelijkheid

RSK Netherlands is een zelfstandig onafhankelijk adviesbureau dat geen andere relatie heeft met de opdrachtgever dan opdrachtnemer – opdrachtgever. RSK Netherlands heeft geen (eigendoms)relatie met het plangebied. RSK verklaart hierbij dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde flora en fauna. Het voorkomen van beschermde flora en fauna is echter nooit met zekerheid te voorspellen. RSK Netherlands accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door RSK Netherlands uitgevoerde onderzoek. RSK Netherlands is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit de toepassing van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van RSK Netherlands; opdrachtgever vrijwaart RSK Netherlands voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

RSK Netherlands is kandidaat voor het lidmaatschap bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Hierdoor wordt gebruik gemaakt van de diverse faciliteiten, waaronder de machtiging voor het gebruik van de ontheffingen van het NGB voor het uitvoeren van diverse ecologische veldonderzoeken.

2. Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht (zie bijlage 4 voor uitgebreid wettelijk kader). De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en het duurzaam gebruik van de bestanddelen ervan. De Wnb beschermt in principe alle in het wild voorkomende dier- en plantensoorten, waarbij de zogenaamde gunstige staat van instandhouding van soorten bepalend is. Daarbij regelt de Wnb ook de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Alles dat mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor de beschermde gebieden of soorten is in principe verboden. De Wnb bevat verschillende verboden, die slechts in sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden overtreden mogen worden. Hiervoor is een ontheffing of een vrijstelling nodig. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt. De criteria voor ontheffingsverlening voor deze soorten zijn identiek aan die Vogel- en Habitatrichtlijn omdat deze richtlijnen zijn geïmplementeerd in de nationale wet. De nationale wet staat het niet toe om hiervan af te wijken. De criteria zijn:

- in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren;
- ter bescherming van flora en fauna.

Een vrijstelling is een uitzondering op het verbod, die geldt voor iedereen die aan de opgelegde voorwaarden voldoet. Per provincie worden vrijgestelde soorten bepaald. De lijst met vrijgestelde soorten voor de Provincie Zuid-Holland is bijgevoegd in bijlage 2.

Om in aanmerking te komen voor een ontheffing zullen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen moeten worden. Met als gevolg dat soorten niet nadelig worden beïnvloed gedurende en na afloop van de uitvoering van een project.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb) heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. Wanneer houtopstanden geveld worden, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende Provincie (§ 4.1, art. 4.2 Wnb). Uitgezonderd zijn bomen die vallen onder § 4.1, art. 4.1 van de Wnb, waaronder bijvoorbeeld de houtopstanden binnen de grenzen van bebouwde kom vallen.

Indien geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, dient de rechthebbende binnen drie jaar na het geheel of gedeeltelijk vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten (§ 4.1, artikel 4.3 Wnb). Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantingsplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud. Indien niet aan de herplantingsplicht kan worden voldaan, kan een ontheffing aangevraagd worden met betrekking tot de herplantingsplicht.

Zorgplicht

De Algemene Zorgplicht (§ 1.3, art 1.11) is altijd van toepassing. Dit houdt in dat handelingen die nadelige gevolgen kunnen veroorzaken op alle in het wild levende dieren en planten, hun directe leefomgeving, alsmede Natura 2000 gebieden en overige bijzondere natuurgebieden, zoveel als redelijkerwijs mogelijk moeten worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is, moeten noodzakelijke maatregelen worden getroffen om het wel te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Geldigheidsduur onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd volgens de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) hanteert voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten de volgende definitie: Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.

3. Methode

Om de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden te bepalen is het essentieel te weten welke beschermde flora en fauna aanwezig zijn in het plangebied en de directe omgeving. Daarom is een quickscan uitgevoerd, bestaande uit een literatuuronderzoek en een veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat gegevens uit: Quicksanhulp van Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), vrij beschikbare bronnen zoals Zoogdiervereniging, RAVON, FLORON en Vlinderstichting, vakliteratuur, lokale bronnen zoals werkgroepen en reeds uitgevoerde ecologische onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied. Opgemerkt wordt dat in 2017 reeds een quickscan flora en fauna is uitgevoerd voor het hele Landgoed Bonaventura (bestemmingsplan Landgoed Bonaventura, Rho Adviseurs, september 2018, projectnummer 44001146.20180398).

Door middel van de Quicksanhulp van Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn de verspreidingsgegevens van de beschermde flora en fauna opgevraagd (bijlage 1). Quicksanhulp is een middel dat gebruikt wordt door ecologische adviesbureaus om eenduidig informatie op te halen van waarnemingen van soorten uit de NDFF volgens gestelde eisen, zoals tijdsbestek en afstand. Deze gegevens zijn tot 5 jaar terug opgevraagd voor het plangebied en tot maximaal tien kilometer rondom het plangebied. Met de verspreidingsgegevens wordt inzicht verkregen voor de mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied en de directe omgeving.

Veldbezoek

Aansluitend op het literatuuronderzoek is een veldbezoek uitgevoerd binnen het plangebied. Hierbij is onderzocht welke beschermde flora en fauna aanwezig (kunnen) zijn en/of gebruik maken van het plangebied en/of de directe omgeving. Het veldbezoek is uitgevoerd door twee ecologen van RSK op maandag 9 augustus 2021 om 11:00. Het veldonderzoek was goed uitvoerbaar, ondanks dat er van tijd tot tijd sprake was lichte motregen bij een temperatuur van 17 °C. Het was bewolkt (classificatie van 7/8) met zuidenwind en windkracht 4 op de schaal van Beaufort.

4. Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

4.1. Ligging en huidig gebruik

Het plangebied is gelegen aan de Kooddieplan 1-3 te Maasdam, gemeente Hoeksche Waard (Provincie Zuid-Holland). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5.900 m² en is onderdeel van Landgoed Bonaventura (circa 64.000 m²) dat is gelegen ten zuidoosten van de dorpskern van Maasdam. Landgoed Bonaventura is in 2017 gevormd uit agrarisch bouwlanden met als beoogde eindsituatie een landgoed met natte en droge natuurterreinen, boomgaarden, extensief beheerde weidegronden en drie woningen met bijgebouwen, erf en tuin.

Binnen het plangebied is recent één woning gebouwd, welke inmiddels wordt bewoond. Twee andere woningen moeten nog worden gerealiseerd. Het plangebied ligt deels braak en is deels ingericht als tuin met gazon, een schuur, grindvakken en bestrating. Het braakliggende gedeelte bestaat in het zuidoosten uit een pioniervegetatie (hoogte circa 30 centimeter) en in het noorden uit grasland met gazonbeheer. Tussen de pioniervegetatie liggen twee plasjes met een diepte van circa 5 centimeter en een totaaloppervlak van circa 8 m². Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig, met uitzondering van een aantal recent aangeplante schietwilgen bij de bestaande woning.

Ten noorden, westen en zuiden van het plangebied liggen de natuurterreinen van Landgoed Bonaventura. Ten oosten grenst het plangebied aan akkerbouwgebied. Het plangebied is geheel omgeven door watervoerende sloten met steile oevers, met uitzondering van een oprijlaan.

In de ruimere omgeving ligt in het noordwesten 's-Gravendeelse weg (N491), waarachter de dorpskern van Maasdam is gelegen. Ten westen ligt de Binnenbedijkte Maas, een oude afgesloten rivierarm. Ten oosten ligt Middelvliet, een natuurgebied van Staatsbosbeheer, bestaande uit waterpartijen, grasland en houtopstanden. De overige omgeving van Maasdam is grotendeels in agrarisch gebruik.

Figuur 2 Het plangebied (rood omlijnd) (Google Maps, 2021).

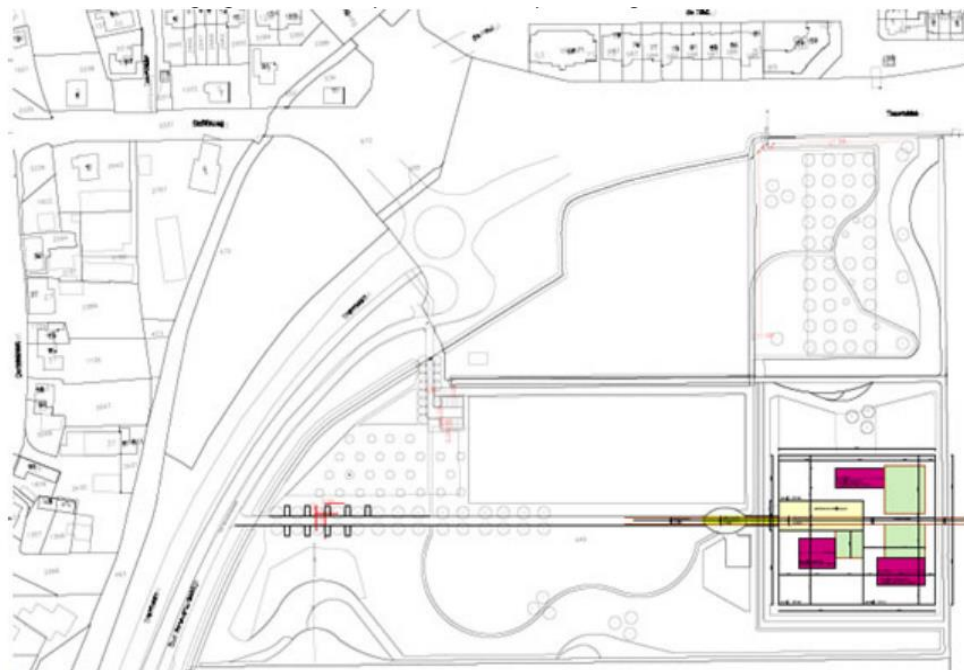
Figuur 3 Een foto-impressie van het plangebied aan de Kooddieplan in Maasdam.
Foto: S. Rijfers

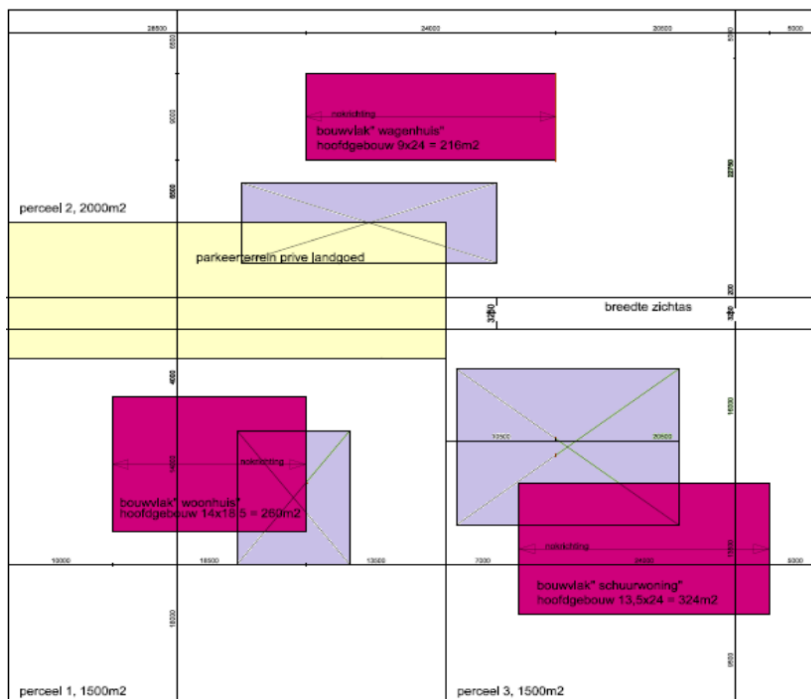
Figuur 4 Een foto-impressie van het plangebied aan de Koodieplaan in Maasdam (vervolg). Foto: S. Rijfers

4.2. Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden

Aanleiding voor de quickscan is de ontwikkeling van twee woningen op een deels braakliggend terrein dat onderdeel is van het Landgoed Bonaventura. Binnen het plangebied is één woning recent gebouwd, twee andere woningen moeten nog worden gerealiseerd. Het gehele plangebied heeft een woonfunctie en wordt ingericht met oprijlanen, privéparkeerterrein, tuinen, gazon, erf en bijgebouwen (Figuur 5 en Figuur 6). De omliggende sloten veranderen niet van vorm of functie.

Figuur 5 Ligging van het plangebied t.o.v. het landgoed en de omgeving. Bron: bestemmingsplan Landgoed Bonaventura, Rho Adviseurs, 2018.

Figuur 6 Toekomstige inrichting van het plangebied. Bron: bestemmingsplan Landgoed Bonaventura, Rho Adviseurs, 2018.

5. Gebiedsbescherming

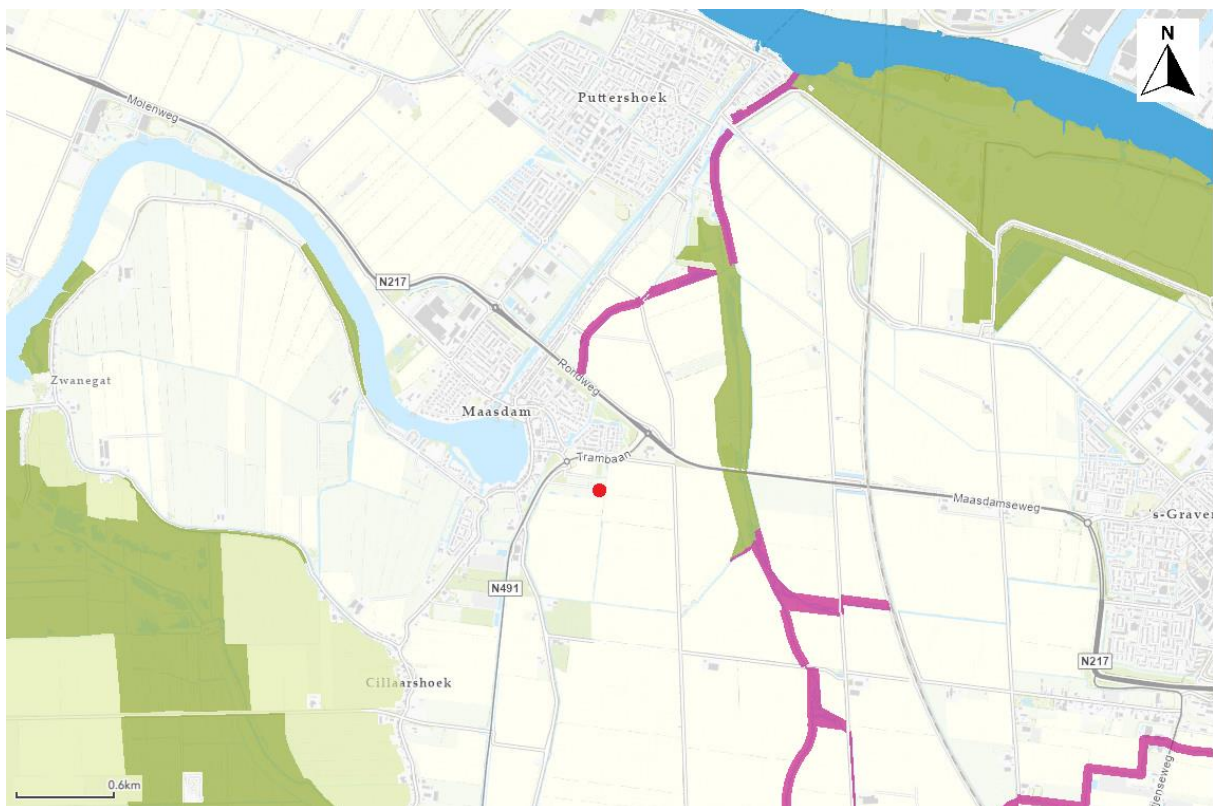
De Wet natuurbescherming gaat, naast soortenbescherming, ook over gebiedsbescherming. Het beschermt in Nederland onder meer Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Dit netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of beide. De gebieden zijn geselecteerd met het oog op soorten en natuurtypen die vanuit Europees perspectief bescherming nodig hebben.

Daarnaast bestaat in Nederland het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en omringende agrarische gebieden. De gedeputeerde staten in de Provincie dragen hierbij zorg voor de totstandkoming en instandhouding van dit samenhangende ecologische netwerk en wijzen gebieden toe die tot dit netwerk behoren.

Wanneer het plangebied nabij Natura 2000-gebied is gelegen kan sprake zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld een toename van stikstofuitstoot tijdens of na het project. Dit wordt externe werking genoemd. Voor NNN-gebieden geldt geen externe werking, mits het plangebied buiten het NNN ligt.

5.1. Natuurnetwerk Nederland

Het Zuid-Hollands Natuurnetwerk (ZNN) maakt deel uit van het NNN. Het plangebied ligt niet in het ZNN (Provincie Zuid-Holland, 2021). Het dichtstbijzijnde ZNN-gebied ligt op circa 700 meter afstand ten noorden van het plangebied en betreft ecologische verbindingszone De Kreek. In Figuur 7 is de ligging van bestaande natuurgebieden van het ZNN ten opzichte van het plangebied weergegeven. Vanwege de aard van de activiteiten en de afstand tot NNN-gebied worden geen negatieve effecten verwacht voor NNN-gebieden.

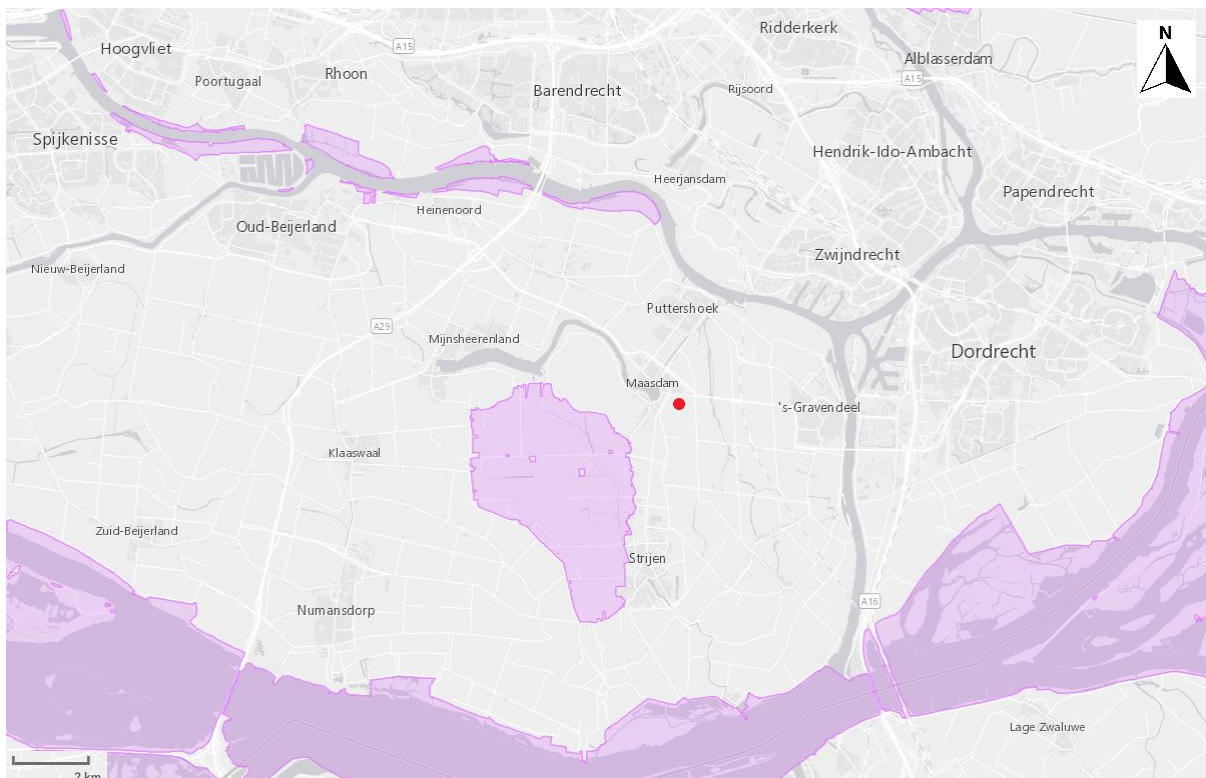
Figuur 7 Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Zuid-Hollands Natuurnetwerk (groen, paars en blauw) (ESRI & Provincie Zuid-Holland, 2021).

5.2. Natura 2000

De Wet natuurbescherming beschermt Natura 2000-gebieden. Daarom is het noodzakelijk om een vergunning aan te vragen wanneer geplande activiteiten significante negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied.

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (Figuur 8). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Oude land van Strijen, ligt op circa 1,6 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Circa 4,6 kilometer ten noorden van het plangebied ligt Natura 2000-gebied de Oude Maas.

Omdat de effectenbeoordeling voor beschermde natuurgebieden al in een eerder stadium heeft plaatsgevonden (zie bestemmingsplan Landgoed Bonaventura, Rho Adviseurs, 2018) en de geplande werkzaamheden niet veranderd zijn, is het niet noodzakelijk om de effecten voor Natura 2000-gebied opnieuw in kaart te brengen.

Figuur 8 Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (paars) (ESRI & Ministerie van LNV, 2021).

6. Veldbezoek en toetsing Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of beschermde natuur (flora, fauna en houtopstanden) aanwezig is of verwacht kan worden binnen het plangebied. Er wordt ook bepaald of de geplande werkzaamheden een nadelig effect kunnen hebben op beschermde flora en fauna. Deze effecten worden getoetst aan de Wet natuurbescherming (zie bijlage 4).

6.1. Flora

In de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied komt volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF geen beschermde flora voor (bijlage 1). De flora binnen het plangebied (voorheen agrarisch in gebruik) bestaat op basis van het veldbezoek momenteel grotendeels uit gazon en soortenarme slootkantvegetaties. In het zuidoostelijk deel van het plangebied ligt een braakliggende bouwkaal (circa 1.400 m²) met een pioniervegetatie (Figuur 9), bestaande uit algemeen voorkomende soorten waaronder: akkerdistel, akkermelkdistel, melganzenvoet, wilde cichorei, echte kamille, honingklaver, gele ganzenbloem, kruipende boterbloem, smeerwortel, grote weegbree, perzikkruid, witte klaver en rode klaver. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde flora in het plangebied waargenomen. Op basis hiervan en de habitat binnen het plangebied wordt de aanwezigheid van beschermde flora uitgesloten.

Figuur 9 De pioniervegetatie in het zuidoostelijk deel van het plangebied. Foto S. Rijfers.

6.2. Fauna

6.2.1. Broedvogels

Alle soorten broedvogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Wnb. De Wnb maakt ook onderscheid tussen vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten en soorten met jaarrond beschermde nesten. Soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet of nauwelijks in staat om een eigen nest te maken (zie bijlage 3).

In de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF meerdere soorten vogels voor met jaarrond beschermde nesten: buizerd, gierzwaluw, huismus, steenuil, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, boomvalk, grote gele kwikstaart, havik, slechtvalk, zwarte wouw en wespandief. Gedurende het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten waargenomen in het plangebied: gierzwaluw, houtduif en putter.

Het plangebied en de directe omgeving zijn mogelijk geschikt als foerageergebied voor vogels zoals houtduif, spreeuw en gierzwaluw. Het plangebied is echter geen essentieel foerageergebied voor deze vogels. Omdat geen (geschikte) bebouwing, struikgewas en bomen aanwezig zijn, wordt het voorkomen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

6.2.2. Vleermuizen

Er is beoordeeld welke verschillende functies het plangebied kan hebben voor vleermuizen. Dit betreft vaste routes tussen verblijfplaatsen in de zomer (vliegroutes) en winter (migratieroutes), plaatsen en gebieden waar vleermuizen foerageren en plaatsen waar vleermuizen kunnen verblijven (zoals kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen).

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er beschermde soorten vleermuizen in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomen: gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Er zijn geen vleermuizen of sporen van vleermuizen in het plangebied waargenomen tijdens het veldbezoek. In het plangebied ontbreken (geschikte) bomen voor vleermuizen. De aanwezige bebouwing heeft ruimtes voor vleermuizen, maar de omgeving rondom het woonhuis en het plangebied is open. Het plangebied is daarom ongeschikt als foerageergebied, verblijfplaats en vliegroute voor vleermuizen. Afhankelijk van de nieuwe inrichting van het plangebied na de geplande ingrepen, zullen de mogelijkheden voor vleermuizen kunnen toenemen.

6.2.3. Grondgebonden zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er meerdere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomen: bever, bunzing, damhert, egel, haas, hermelijn, konijn, noordse woelmuis, rosse woelmuis en wezel.

Gedurende het veldbezoek is een muizenholletje waargenomen in de pioniervegetatie (Figuur 10). In de vegetatie bevonden zich ook actieve muizen, zeer waarschijnlijk veldmuizen.

Figuur 10 Muizenholletje in de pioniervegetatie. Foto S. Rijfers.

In het plangebied en de directe omgeving zijn geen aanwijzingen gevonden van het voorkomen van marters zoals wezel, hermelijn en bunzing. Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor marters vanwege het ontbreken van voldoende dekkingsmogelijkheden zoals molshopen, rattenholen, drainagepijpen, houtstapels, takkenhopen, holle bomen, schuurtjes, stapels hooi- en stobalen en andere mogelijke schuilplaatsen (Twisk et al. 2020). Mogelijk is het plangebied geschikt als foerageergebied voor marters. In de omgeving van het plangebied komt echter voldoende en vergelijkbaar foerageergebied voor.

Mogelijk komen in het plangebied konijn, haas, veldmuis, aardmuis, rosse woelmuis en huisspitsmuis voor. Voor deze algemeen voorkomende zoogdieren bestaat een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen in de Provincie Zuid-Holland. Voor overige beschermde soorten wordt het biotoop binnen het plangebied niet geschikt geacht.

6.2.4. Amfibieën

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende beschermde soorten amfibieën in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomen: bastaardkikker. Er zijn geen amfibieën of sporen van amfibieën in het plangebied waargenomen tijdens het veldonderzoek. De watergangen zullen niet worden aangetast door de geplande ingrepen.

Binnen het plangebied waren tijdens het veldbezoek ondiepe waterplasjes aanwezig, hetgeen in principe een voortplantingshabitat is voor de beschermde rugstreeppad (Figuur 4). De rugstreeppad komt volgens de NDFF-gegevens niet voor in de nabije omgeving van het plangebied (>10 kilometer). De aanwezigheid van rugstreeppad binnen het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Om de toekomstige vestiging van de rugstreeppad te voorkomen, dient het bouwterrein vooraf en gedurende de geplande ingrepen vrij te worden gehouden van (tijdelijke) waterplassen.

Mogelijk komt in het plangebied gewone pad voor. Voor dergelijke algemeen voorkomende amfibieën geldt een vrijstelling in de Provincie Zuid-Holland.

6.2.5. Reptielen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende beschermde soorten reptielen in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomen: muurhagedis. Zeer waarschijnlijk betreft het hier illegaal uitgezette dieren. De muurhagedis komt voor op warme stenige plekken zoals rotswanden en oude stadsmuren (Zuid-Limburg). Er zijn geen reptielen of sporen van reptielen in het plangebied waargenomen tijdens het veldonderzoek.

Reptielen komen meestal voor in geleidelijke overgangen tussen natuurlijke biotopen in bos, heide en veengebieden in combinatie met kleine landschapselementen (Creemers & Van Delft, 2009). Op basis van de aanwezige biotoop (gazon, grind, oprijlaan en pioniervegetatie) wordt het voorkomen van muurhagedis en andere reptielen uitgesloten.

6.2.6. Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er geen beschermde vissen in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomen. Binnen het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig voor vissen. Daarom kan de aanwezigheid van beschermde vissen worden uitgesloten. Tevens zullen de omliggende watergangen niet worden aangetast door de werkzaamheden.

6.2.7. Ongewervelde dieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende beschermde soorten in de omgeving (< 5 kilometer) van het plangebied voorkomt: grote vos, teunisbloempijlstaart en rivierrombout. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere algemene insecten aangetroffen, waaronder enkele zweefvliegen: grote langlijf, citroenpendelvlieg en snorzweefvlieg.

Slechts enkele vlinder-, libellen- en andere ongewervelde soorten zijn streng beschermd. De verspreiding van deze soorten is verbonden aan specifieke habitatseisen, zoals open bossen, heide en beekdalen, die doorgaans slechts in natuurgebieden te vinden zijn (Bos, 2006). Rekening houdend met in het plangebied voorkomende biotopen en de geografische ligging wordt de aanwezigheid van beschermde vlinder-, libellen- en andere ongewervelde soorten uitgesloten.

6.3. Houtopstanden

In Nederland worden houtopstanden, zoals bos, solitaire bomen, heesters, struwelen en houtwallen, beschermd door de Wnb, met als doel het huidige areaal bos te behouden. Houtopstanden mogen in het algemeen alleen gekapt worden met een kap- of omgevingsvergunning. Of een kap- of omgevingsvergunning nodig is moet worden beoordeeld door de betreffende provincie en/of gemeente. Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig, met uitzondering van een aantal recent aangeplante schietwilgen. Verdere toetsing is niet noodzakelijk.

7. Conclusies

Aan Landgoed Bonaventura, Kooddieplan 1-3 te Maasdam, gemeente Hoeksche Waard, Provincie Zuid-Holland bestaat het voornemen tot realisatie van twee woningen op een deels braakliggend terrein. In het kader van dit plan is een quickscan flora en fauna uitgevoerd om potentieel negatieve effecten van de geplande ingrepen op beschermde flora en fauna in kaart te brengen. Op basis van het onderzoek wordt het volgende geconcludeerd:

- Binnen het plangebied is geen beschermde flora aangetroffen. Negatieve effecten op beschermde flora kunnen daarom worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten kunnen worden uitgesloten vanwege gebrek aan geschikt biotoop binnen het plangebied.
- Mogelijk komt in het plangebied gewone pad voor. Voor dergelijke algemeen voorkomende amfibieën geldt een vrijstelling in de Provincie Zuid-Holland. Negatieve effecten op niet vrijgestelde amfibieën kunnen worden uitgesloten vanwege gebrek aan geschikt biotoop of het niet voorkomen in de omgeving.
- Negatieve effecten op reptielen, vissen en ongewervelde dieren kunnen worden uitgesloten vanwege gebrek aan geschikt biotoop binnen het plangebied.
- Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren zijn niet uit te sluiten. Mogelijk ondervinden enkele algemene nationaal beschermde soorten, konijn, haas, aardmuis, veldmuis, rosse woelmuis en huisspitsmuis, negatieve effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden. Voor deze algemene zoogdieren geldt een vrijstelling in de Provincie Zuid-Holland.

De geplande ingrepen hebben geen negatieve effecten op beschermde flora en fauna en zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming. Er is geen ontheffing voor de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

8. Aanbevelingen

Onderstaande aanbevelingen kunnen bijdragen om het project soepel te laten verlopen in het kader van de Wet natuurbescherming.

- Het broedseizoen loopt globaal vanaf 15 maart tot en met 15 juli maar verschilt per vogelsoort. Indien wel binnen het broedseizoen wordt gewerkt, dient vooraf zeker gesteld te worden dat er geen verstoring van nest- of broedlocaties plaatsvindt. Geadviseerd wordt in deze om het plangebied ongeschikt te maken voor broedende vogels vóór het broedseizoen en dat ook ongeschikt te houden tijdens het broedseizoen (bijvoorbeeld door regelmatig te maaien).
- Het is van belang aanwezige grondgebonden zoogdieren uitwijkmogelijkheden te bieden en schade aan wilde dieren zo veel mogelijk te beperken. Dit is mogelijk door de werkzaamheden vanuit één richting uit te voeren zodat eventueel aanwezige dieren het plangebied zelfstandig kunnen verlaten.
- Aangeraden wordt om het ontstaan van (tijdelijke)waterplassen op het bouwterrein te voorkomen en bestaande waterplassen te dempen om vestiging van de rugstreeppad te vermijden.
- De algemene zorgplicht (art. 1.11, Wnb) is te allen tijde van toepassing.

9. Literatuurlijst

- Bos, E. M. (2006). *De dagvlinder van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna 7*. Leiden: De Vlinderstichting, Wageningen en Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey, Nederland.
- Broekhuizen, S., & Spoelstra, K. (2016). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*. KNNV uitgeverij.
- Creemers, R., & Van Delft, J. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9*. Leiden: Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- ESRI & Ministerie van LNV. (2021, juli). *Natura 2000*. Opgehaald van Natura 2000 - Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: <https://www.natura2000.nl/gebieden>
- ESRI & Provincie Zuid-Holland. (2021, Juli). *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*. Opgeroepen op juni 17, 2021, van Provincie Zuid-Holland: <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab624e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053.1124%2C28992>
- Google Maps. (2021, Maart). *Google Maps*. Opgehaald van maps.google.com
- Twisk, P., Diepenbeek, A., & Bekker, J. (2020). *Veldgids Europese zoogdieren*. Zeist: KNNV Uitgeverij.
- Groenen, W., (2018). Landgoed Bonaventura Maasdam, 1e herziening, projectnummer 44001146.20180398. Rho Adviseurs

Bijlagen

Bijlage 1: lijst beschermde flora- en fauna omgeving plangebied

De resultaten uit de Quicksanhulp, uitgevoerd op 9 augustus 2021.

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren		0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Damhert	Zoogdieren		1 - 5 km
Egel	Zoogdieren		1 - 5 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Konijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
Noordse woelmuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rivierrombout	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	wnb-hrl	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren		1 - 5 km
Zwarte wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten		5 - 10 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën		5 - 10 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Boommarter	Zoogdieren		5 - 10 km
Dreps	Vaatplanten		5 - 10 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten		5 - 10 km
Grote modderkruiper	Vissen		5 - 10 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		5 - 10 km
Kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Kluwenklokje	Vaatplanten		5 - 10 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Muurbloem	Vaatplanten		5 - 10 km
Naaldenkervel	Vaatplanten		5 - 10 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	5 - 10 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Ruw parelzaad	Vaatplanten		5 - 10 km
Schubvaren	Vaatplanten		5 - 10 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Steenmarter	Zoogdieren		5 - 10 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten		5 - 10 km

Afkortingen: Wnb = Wet natuurbescherming, Hrl = Habitatrichtlijn en Vrl = Vogelrichtlijn.

Bijlage 2: vrijgestelde soorten Provincie Zuid-Holland

De vrijstelling geldt voor de hieronder genoemde soorten, op voorwaarde dat het gaat om handelingen die worden verricht in het kader van:

1. De uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
2. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
3. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
4. bestendig gebruik.

Soortnaam	Soortgroep
Aardmuis	Zoogdieren
Bastaardkikker	Ambfibieën
Bosmuis	Zoogdieren
Bruine kikker	Ambfibieën
Bunzing	Zoogdieren
Dwergmuis	Zoogdieren
Dwergspitsmuis	Zoogdieren
Egel	Zoogdieren
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren
Gewone pad	Ambfibieën
Haas	Zoogdieren
Hermelijn	Zoogdieren
Huisspitsmuis	Zoogdieren
Kleine watersalamander	Ambfibieën
Konijn	Zoogdieren
Meerkikker	Ambfibieën
Ree	Zoogdieren
Rosse woelmuis	Zoogdieren
Veldmuis	Zoogdieren
Vos	Zoogdieren
Wezel	Zoogdieren
Woelrat	Zoogdieren

Bijlage 3: jaarrond beschermde vogelnesten

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogelsoort	Bescherming	Vogelsoort	Bescherming
Steenuil	Categorie 1	Eidereend	Categorie 5
Gierzwaluw	Categorie 2	Ekster	Categorie 5
Huisemus	Categorie 2	Gekraagde roodstaart	Categorie 5
Roek	Categorie 2	Glanskop	Categorie 5
Grote gele kwikstaart	Categorie 3	Grauwe vliegenvanger	Categorie 5
Kerkuil	Categorie 3	Groene specht	Categorie 5
Oehoe	Categorie 3	Grote bonte specht	Categorie 5
Ooievaar	Categorie 3	IJsvogel	Categorie 5
Slechtvalk	Categorie 3	Kleine bonte specht	Categorie 5
Boomvalk	Categorie 4	Kleine vliegenvanger	Categorie 5
Buizerd	Categorie 4	Koolmees	Categorie 5
Havik	Categorie 4	Kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
Ransuil	Categorie 4	Oeverzwaluw	Categorie 5
Sperwer	Categorie 4	Pimpelmees	Categorie 5
Wespendief	Categorie 4	Raaf	Categorie 5
Zwarte wouw	Categorie 4	Ruigpootuil	Categorie 5
Blauwe reiger	Categorie 5	Spreeuw	Categorie 5
Boerenzwaluw	Categorie 5	Tapuit	Categorie 5
Bonte vliegenvanger	Categorie 5	Torenvalk	Categorie 5
Boomklever	Categorie 5	Zeearend	Categorie 5
Boomkruiper	Categorie 5	Zwarte kraai	Categorie 5
Bosuil	Categorie 5	Zwarte mees	Categorie 5
Brilduiker	Categorie 5	Zwarte roodstaart	Categorie 5
Draaihals	Categorie 5	Zwarte specht	Categorie 5

Bijlage 4: wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

1.1.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN-areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

1.1.2 Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Het totale aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodsstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig;
 - c. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • ter bescherming van flora of fauna; • voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of • om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - d. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
2. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:
- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
 - b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
 - c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig;

- i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitatten;
- ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- v. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:
 - a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
 - c. een bestendig gebruik, of
 - d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.
2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:
 - b. ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen; • ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen; • ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;
 - c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
 - d. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
- b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en;
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
- c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.